

Informationsspecifikation för kunskapsstöd inom hälso- och sjukvård och socialtjänst

Gemensam begrepps- och informationsmodell för
Socialstyrelsens kunskapsstöd

Revisionshistorik

Version	Datum	Kommentar
1.0	2017-02-14.	Första version efter lansering.

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

Artikelnummer 2017-2-7
Publicering www.socialstyrelsen.se, februari 2017

Förord

I projektet *Nya digitala format* [1] arbetar Socialstyrelsen med att upprätta en gemensam informationskälla för sina kunskapsstöd för hälso- och sjukvård och socialtjänst, så att de kan tillgängliggöras för flera olika målgrupper och användningsområden från samma masterdata. En förutsättning för gemensam lagring och distribution och för att kunskapsstöden ska kunna dela presentationsyta, är enhetliga begrepp, informationsmodeller och livscykelhantering. Modellerna som presenteras i detta dokument fungerar som referensmodeller vid begrepps- och informationsmodellering av respektive kunskapsstöd. Modellen har framarbetats för att säkerställa ett enhetligt språkbruk vid informatikarbetet med kunskapsstöden nationella riktlinjer och försäkringsmedicinskt beslutsstöd, men utökas varefter fler kunskapsstöd modelleras.

Delprojektledare Karin Wallis har hållit ihop arbetet med att ta fram informationsspecifikationen.

Olivia Wigzell
Generaldirektör

Innehåll

Revisionshistorik	2
Förord.....	3
Inledning	5
Livscykel.....	6
Begreppsmodell	7
Begreppsbeskrivningar.....	8
Informationsmodell	9
Informationsklasser	10
Referenser	11

Inledning

Syftet med detta dokument är att ge stöd vid framtagande av informations-specifikationer för Socialstyrelsens kunskapsstöd inom området hälso- och sjukvård och socialtjänst genom att identifiera och beskriva de gemensamma nämnarna mellan kunskapsstöd i form av

1. en gemensam begreppsmodell för kunskapsstöd
2. en modell för kunskapsdokuments livscykel samt
3. en översiktlig informationsmodell som visar på relationer mellan objekt inom kunskapsstödsområdet.

Dessa referensmodeller säkerställer att skillnader mellan modeller i respektive kunskapsstöds informationsspecifikation verkligen stammar ur skillnader mellan kunskapsstöden och inte är orsakade av olika språkbruk i specifikationerna.

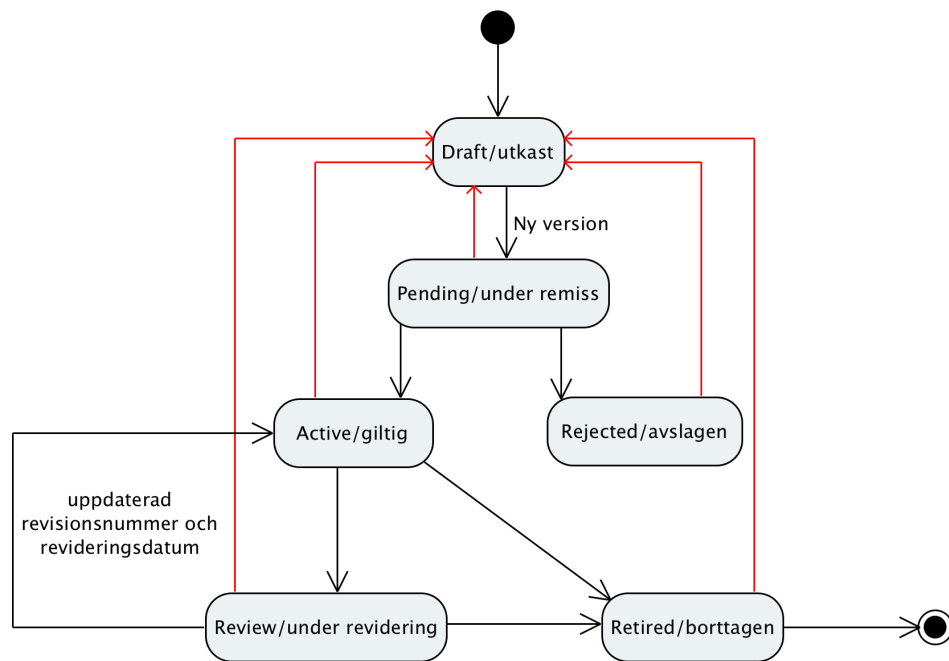
I arbetet med att ta fram specifika informationsmodeller för kunskapsstöd så som försäkringsmedicinsk beslutsstöd och nationella riktlinjer uppstod ett behov av att etablera en samsyn kring begrepp och livscykel, för att i slutändan säkerställa att informationsmodellering för respektive kunskapsstöd utförs på ett konsekvent sätt. Detta dokument kompletteras med den mer tekniskt orienterade specifikationen *Implementationsguide – gemensam metadata för kunskapsstöd* [2] för att identifiera och benämna en gemensam uppsättning metadata-attribut för kunskapsdokument.

Tabell över kompletterande dokumentation.

Dokument	Version	Referens
Implementationsguide – gemensam metadata för kunskapsstöd	1.0	[2]
Informationsspecifikation för nationella riktlinjer	1.0	[3]
Informationsspecifikation för kvalitetsindikatorer och målnivåer	1,0	[4]

Livscykel

För att beskriva ett kunskapsdokuments livscykel har ett tillståndsdigram tagits fram. Tillståndsdigrammet är en begränsad delmängd av det tillståndsdigram som tagits fram av organisationen HL7 i standarden Decision Support Service (DSS) [5]. Diagrammet fungerar som en referensmodell som ska säkerställa en enhetlig beskrivning av livscykeln för de kunskapsdokument som ingår i kunskapsstödet.

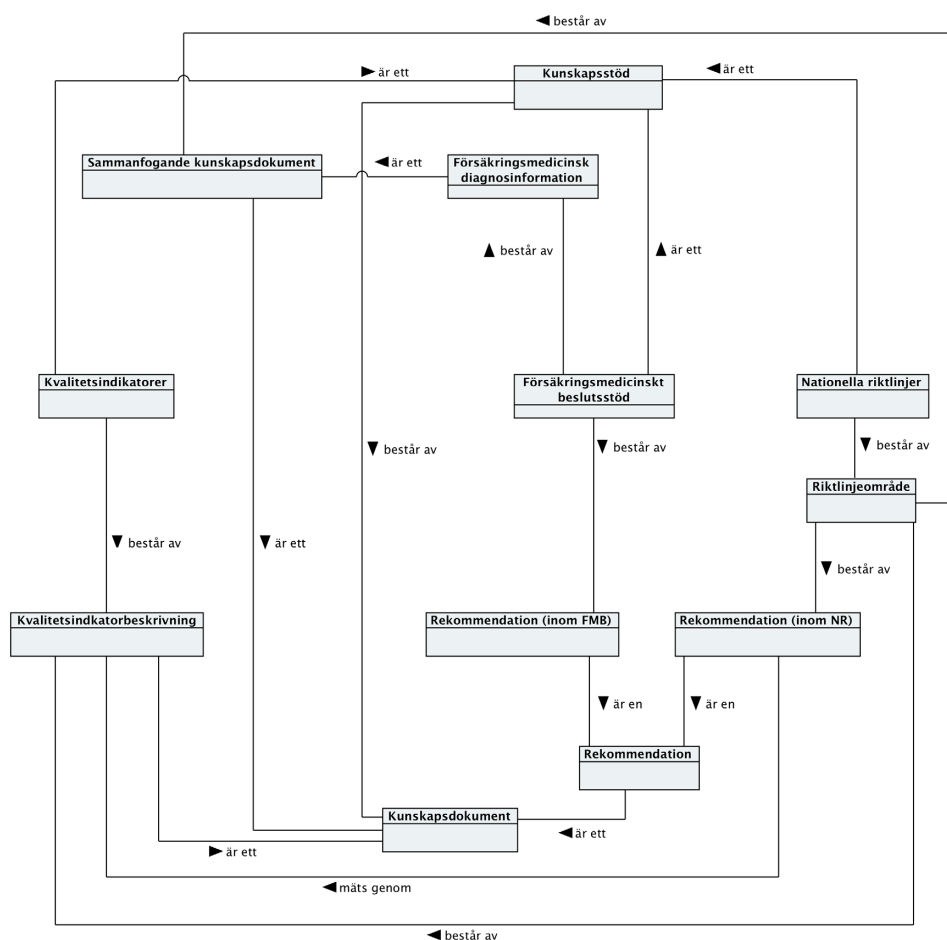
Tillståndsdigram för kunskapsdokument.

I tillämpningen av modellen ska de kunskapsdokument som görs åtkomliga ha ett värde i attributet *status* som återspeglar versionens tillstånd enligt tillståndsdigrammet. Att ett kunskapsdokument får statusen giltig innebär att eventuell föregående version tas bort.

Begreppsmodell

En gemensam begreppsmodell fungerar som en referensmodell vid begreppsmodellering för respektive kunskapsstöd. I denna version av dokumentet är det gemensamma och angränsande begrepp från nationella riktlinjer och försäkringsmedicinskt beslutsstöd som tagits upp i modellen. Referensmodellen utökas vartefter fler kunskapsstöd får sina begrepp beskrivna.

Begreppsmodellen har framarbetats för att säkerställa ett enhetligt språkbruk vid arbetet med begreppsmodeller för de specifika kunskapsstöden nationella riktlinjer och försäkringsmedicinskt beslutsstöd.

Begreppsmodell för kunskapsdokument.

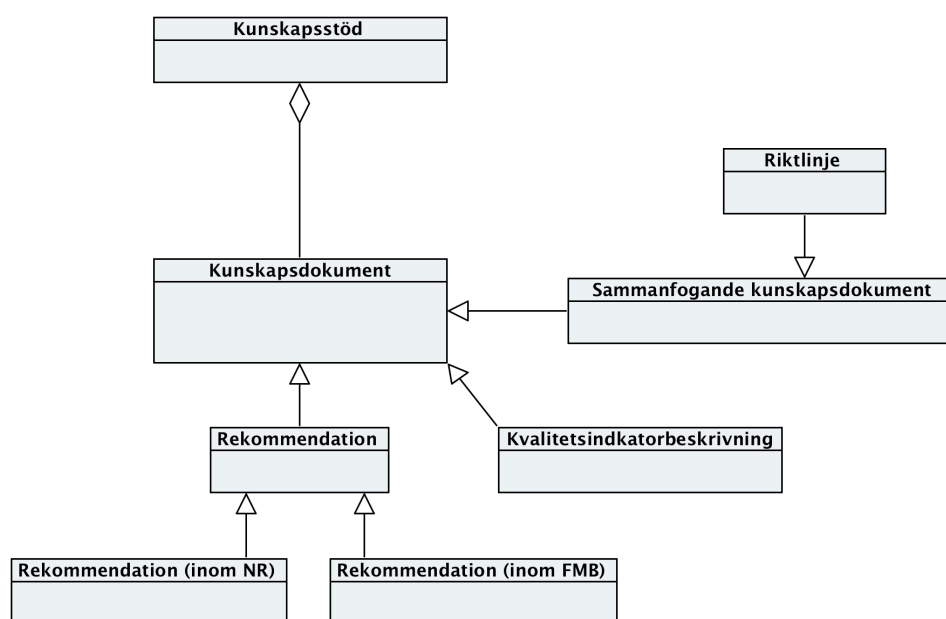
Begreppsbeskrivningar

Attribut	Beskrivning
Kunskapsstödsstöd	Avgränsad domän inom Socialstyrelsen som har syftet att ge stöd genom kunskap och som förvaltas som en helhet.
Nationella riktlinjer	Kunskapsstöd vid prioriteringar som ger rekommendationer om vilka behandlingar, insatser och metoder som olika verksamheter i vård och omsorg bör satsa resurser på. I nationella riktlinjer ingår även kvalitetsindikatorer för uppföljning av vårdens och omsorgens kvalitet och målnivåer som hälso- och sjukvården och socialtjänsten bör sträva efter.
Riktlinjeområde	Del av kunskapsstödet nationella riktlinjer som avser ett visst sjukdomsområde. Exempel på riktlinjeområden: Nationella riktlinjer för diabetesvård och nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende.
Rekommendation	Sakligt grundad uppmaning till (viss) lämplig handling. (Nationalencyklopedins ordbok)
Rekommendation (inom nationella riktlinjer, NR)	Rekommendation utifrån ett riktlinjeområde.
Rekommendation (inom FMB)	Försäkringsmedicinsk rekommendation. Kan inkludera information om diagnosområdet och "typfall".
Försäkringsmedicinskt beslutsstöd	Sammansatt tjänst som innehåller rekommendationer för sjukskrivning utifrån tillstånd.
Kvalitetsindikatorer	Kunskapsstöd som användas för att följa utvecklingen och förbättringen av kvaliteten i vården och omsorgen. En kvalitetsindikator är en mätbar egenskap eller omständighet som kan användas för att kvantitativt uttrycka kvalitetsnivån hos någon del av en verksamhet. (NE)
Kvalitetsindikatorbeskrivning	Beskrivning och utformning av en kvalitetsindikator. Kvalitetsindikatorbeskrivningen kan även inkludera målnivå, det vill säga angivelse av hur stor andel av en viss patientgrupp som bör få en viss behandling eller åtgärd.
Kunskapsdokument	Dokument som ingår i Socialstyrelsens kunskapsstöd. Definition av dokument: samling av information som tillsammans med det medium (2) det är fäst eller lagrat på behandlas och fungerar som en enhet Anm.: Dokument kan lagras på olika medier, t.ex. papper, hårddisk, cd-skiva. (TNC 104 Basord i våra fackspråk)
Sammanfogande kunskapsdokument	Kunskapsdokument som binder samman andra kunskapsdokument och kan innehålla beskrivande texter.

Informationsmodell

En gemensam informationsmodell fungerar som en referensmodell vid informationsmodellering av respektive kunskapsstöd. I denna version av dokumentet är det främst metadata-attribut och länkar mellan dokument som tagits upp i modellen. Informationsmodellen ska utökas vartefter fler klasser och attribut tas upp i referensmodellen.

Följande informationsmodell har framarbetats för att visa hur kunskapsdokument inom olika kunskapsstöd kan relateras till varandra där behov finns, samt illustrera hur man ska informationsmodellera metadata-attribut på ett enhetligt sätt för respektive kunskapsstöd. Beskrivning av metadata-attribut, inklusive multiplicitet, datatyp och vilka attribut som är aktuella för de kunskapsstöd som tas upp i informationsmodellen nedan återfinns i *Implementationsguide – gemensam metadata för kunskapsstöd* [2].

Informationsmodell för kunskapsdokument.

Informationsklasser

Kunskapsstöd

Klassen kunskapsstöd håller information om innehållet i Socialstyrelsens kunskapsstöd.

Kunskapsdokument

Klassen kunskapsdokument håller information om de dokument som ingår i ett kunskapsstöd. Exempel är kvalitetsindikatorbeskrivning och rekommendation inom nationella riktlinjer eller inom försäkringsmedicinskt beslutstöd.

Rekommendation

Klassen rekommendation håller information om rekommendationer för de åtgärder som gäller vid ett visst tillstånd.

Rekommendation (inom NR)

Klassen rekommendation inom nationella riktlinjer (NR) håller information om rekommendationer som utgör ett stöd vid prioriteringar om vilka behandlingar, insatser och metoder som olika verksamheter i vård och omsorg bör satsa resurser på.

Rekommendation (inom FMB)

Klassen rekommendation inom försäkringsmedicinskt beslutstöd (FMB) håller information om rekommendationer vid sjukskrivning vid ett visst tillstånd.

Riktlinje

Klassen riktlinje håller information och beskrivande texter som är gemensamma för ett visst sjukdomsområde.

Sammanfogande kunskapsdokument

Klassen sammanfogande kunskapsdokument håller information som binder samman andra kunskapsdokument och kan innehålla beskrivande texter.

Referenser

1. Nationella riktlinjer i nya digitala format. Slutrapport. Stockholm: Socialstyrelsen; 2017. Publikation 2017-2-3.
2. Implementationsguide – gemensam metadata för kunskapsstöd, version 1. Gemensamma metadata-attribut för kunskapsstöd inom operativ processtyrning och uppföljning i socialtjänst och hälso- och sjukvård. Stockholm: Socialstyrelsen; 2017. Publikation 2017-2-6.
3. Informationsspecifikation för nationella riktlinjer. Version 1.0. Stockholm: Socialstyrelsen; 2017. Publikation 2017-2-4.
4. Informationsspecifikation för kvalitetsindikatorer och målnivåer. Version 1.0. Stockholm: Socialstyrelsen; 2017. Publikation 2017-2-8.
5. Health Level Seven International. HL7 Decision Support Service (DSS) Release 2. Hämtad från 2017-01-05 från http://www.hl7.org/implement/standards/product_brief.cfm?product_id=12.